

Sari Sarkomaa kok

Kirjallinen kysymys sairaanhoitajien kattavista kliinisistä erikoistumisvaihtoehtoista ja valtakunnallisesti yhtenäisistä erikoistumiskoulutuksista sekä valtion rahoituksesta erikoistumiskoulutukseen

Eduskunnan puhemiehelle

Sairaanhoitajaliitto ja 30 muuta järjestöä vaativat, että sairaanhoitajille luodaan kansallisesti määritellyt, yhtenäiset kliiniset erikoistumiskoulutusvaihtoehdot sekä laajoihin että suppeampiin tärkeisiin erikoisosaamisalueisiin.

Sairaanhoitajaliiton ja 30 muun järjestön yhdessä tekemän kannanoton mukaan tällä hetkellä saatavilla oleva erikoistumiskoulutustarjonta ei vastaa työelämän tarpeita. Tarjonta on vaihtelevaa, ja monelle erikoisalalle ei ole tarjolla lainkaan koulutusta. Vaikka moniammatillinen yhteistyö on tärkeää, kaikki erikoistumiskoulutus ei voi olla moniammatillista ja hoitotyön kliinisen syväosaamisen ulkopuolelle keskittyvää. Käytännön hoitotyön vaatimukset edellyttävät sairaanhoitajilta hoitotyön syväosaamista ja sen jatkuvaa kehittämistä, mihin tarvitaan omia erikoistumiskoulutusvaihtoehtoja.

Suomessa sairaanhoitajat ovat tällä hetkellä kouluttautumismahdollisuuksien osalta hyvin eriarvoisessa asemassa, sillä koulutuksiin pääsy ja mahdollisuudet erikoistua ovat riippuvaisia työnantajasta. Eri työnantajat tukevat eri tavoin työntekijöitään olemassa oleviin erikoistumisopintoihin ja muihin täydennys- tai lisäkoulutuksiin. Sairaanhoitajaliiton ja kannanoton allekirjoittaneiden mielestä erikoistumiskoulutusten tulee jatkossa olla valtion tukemia. On kohtuutonta edellyttää, että sairaanhoitaja joutuu itse maksamaan koulutuksesta, jota hän tarvitsee alati kehittyvän ja yhä vaativamman työnsä hoitamiseen ja oman asiantuntijuutensa vahvistamiseen.

Sairaanhoitajaliitto korostaa, että sairaanhoitajien jatkokoulutusmahdollisuuksien avulla turvataan hoitotyön laatu ja potilasturvallisuus. Jatkokoulutusmahdollisuudet tukevat myös työntekijän työssä jaksamista, työhön sitoutumista sekä hoitotyön ammatin veto- ja pitovoimaisuutta, kun sairaanhoitaja kokee saavansa lisävalmiuksia vaativan työnsä hoitamiseen.

Erikoistumiskoulutusten järjestäminen

- **Erikoistumiskoulutukset tulee suunnitella ja järjestää** väestön terveystarpeiden ja työelämän tarpeiden pohjalta. Erikoistumiskoulutuksilla tulee olla yhtenäiset, valtakunnalliset opetussuunnitelmat. Sairaanhoitajan erikoistumiskoulutusta tulisi seurata urapolku aina YAMK- ja tohtoritutkintoihin asti, kuten nyt on suunniteltu palliatiivisen hoitotyön

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 311/2021 vp

urapolulla. Tällä hetkellä erikoisosaaminen hankitaan pitkälti aikaa vievän työssäoppimisen kautta ja työnantajat kouluttavat itse jonkin verran erikoisosaajia, minkä johdosta kokemus ja koulutus eivät takaa yhtenäistä ja tunnustettua osaamista.

- **Erikoistumiskoulutuksen opettamisen laatu ja taso** tulee varmistaa. Tässä voidaan hyödyntää myös hoitotyön klinisiä erikoisosaajia. Heillä on syväosaamista ja tietoa siitä, millaista osaamista kyseisellä erikoisalalla tarvitaan.

- **Erikoistumiskoulutukseen tulee sisältyä** myös klinistä harjoittelua, joka tulee mahdollistaa palkallisena. Harjoittelu voi tapahtua esimerkiksi työpaikkojen vaihtoina eri erikoisalojen välillä ja perustamalla erikoistumisvakansseja samoin kuin on toimittu lääkäreiden erikoistumisen mahdollistamiseksi.

- **Tarvittavien erikoisalojen määrittelyssä** tulee huomioida, kuinka laajoja tai suppeita määriteltujen erikoisalojen on mielekästä olla ja esimerkiksi sitä, kuinka laajoja kokonaisuuksia voidaan ottaa haltuun 30 opintopisteen puitteissa. Erikoisalakohteisesti tulee voida harkita, onko 30 opintopistettä sopiva laajuus vai vaaditaanko joidenkin erikoisalojen opinnoilta suurempaa opintopistemäärää.

- **Erikoistumiskoulutuksen järjestämistapaa** mietittäessä tulee pohtia hyvänä vaihtoehtona niin sanottua Ruotsin mallia. Siihen kuuluu 11 pysyvää erikoistumiskoulutusala ja niiden lisäksi yksi avoin malli, jossa yksittäinen yliopisto voi tarpeen mukaan tarjota edellisten lisäksi jonkin muun suppean erikoistumiskoulutuksen.

Yhtenä vaihtoehtona voisi olla myös mahdollisuus syventyä eri erikoisosaamisalueiden sisällä joillekin erikseen määritellyille suppeammille erikoisaloille.

- **Hoitotyön erikoisosaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa nykyistä paremmin.** Nykyisessä tilanteessa tutkintonimikkeen puuttumisen myötä puuttuvat myös tunnustettu pätevyys sekä työn vaativuutta ja koulutustasoa vastaava palkkaus, ja usein myös koulutusta vastaava toimi tai työnkuva. Myös potilailla on oikeus tietää, milloin heitä hoitavalla henkilöllä on sellaista erikoisosaamista, jota heidän hoitonsa edellyttää.

Hoitotyön vaativuus on lisääntynyt viimeisten kahden vuosikymmenen aikana merkittävästi lääketieteen ja hoitomenetelmien kehittyessä sekä hoitomahdollisuuksien laajentuessa. Osa sairaanhoitajista toimii nykyisin hoitajavastaanoilla, joilla työ on itsenäistä. Sairanhoitajilta vaaditaan eri erikoisaloilla entistä spesifimpää ja itsenäisempää syväosaamista, jonka tulisi rakentua rinnakkain työkokemuksen ja yhtenäisen erikoistumiskoulutuksen kanssa.

Systemaattiset ja valtakunnallisesti yhtenäiset kliniset urapolut sekä hoitotyön erikoisosaajien virallinen tunnustaminen ja rekisteröinti lisääisivät alan vetovoiman lisäksi työhön sitoutumista, osaamisen tasalaatuisuutta, toiminnan yhdenmukaisuutta, läpinäkyvyyttä, väestön luottamusta asiantuntijatoimintaan sekä ennen kaikkea potilasturvallisuutta.

Kirjallisessa kysymyksessä viitatus kannanoton ovat allekirjoittaneet:

Astma- ja allergiahoitajat ry

Kirjallinen kysymys KK 311/2021 vp

Diabeteshoitajat ry
Hallintoylihoitajat ry
Hivpoint
Hoitotyön tutkimussäätiö sr (Hotus)
Lastenneurologian hoitajat ry (Lane)
MET Alliance of Finland ry
Suomen Anestesia- ja sairaanhoitajat ry
Suomen Endoproteesihoitajat ry
Suomen Haavanhoitoyhdistys ry
Suomen HIV/aids -sairaanhoitajayhdistys ry
Suomen Hygieniahoidajat ry
Suomen korva-, nenä- ja kurkkutautien hoitajat ry
Suomen leikkausosaston sairaanhoitajat ry (FORNA)
Suomen neurohoitajat ry (FANN)
Suomen Parkinsonhoitajat ry
Suomen Reumahoitajayhdistys ry
Suomen Syöpäsairaanhoitajat ry
Suomen Verisuonihoitajayhdistys ry
Terveystieteiden tutkimuskeskusten osastonsuostajat ry
Tutkimushoitajat ry
Valtakunnallisen opiskelijaohjauksen (ValOpe) kehittämisverkosto
Suomen Sairaanhoitajaliitto ry
Suomen avannehoitajat ry
Suomen gastroenterologiahoitajat ry
Suomen Hematologiset hoitajat ry
Suomen kardiologiset hoitajat SKH ry
Suomen kivuntutkimusyhdistyksen hoitotyön toimikunta
Suomen Traumahoitajayhdistys
Suomen unihoitajaseura ry
Suomen urologiset hoitajat — URHOT r.y.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy sairaanhoitajien kattavien kliinisten erikoistumisvaihtoehtojen luomiseksi, valtakunnallisesti yhtenäisten erikoistumiskoulutuksien käynnistämiseksi sekä valtion rahoituksen turvaamiseksi erikoistumiskoulutukseen ja

mihin toimiin hallitus ryhtyy systemaattisten ja valtakunnallisesti yhtenäisten kliinisten urapolkujen sekä hoitotyön erikoisosaajien virallisen tunnistamisen ja rekisteröinnin toteuttamiseksi?

Helsingissä 12.5.2021

Sari Sarkomaa kok